

SÈRIE 1

Primera part

1.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) *Antígona* de Salvador Espriu es basa en el mite clàssic d'Antígona, fixat per les tragèdies *Antígona*, de Sòfocles, i *Els set contra Tebes*, d'Èsquil. **(0,5 punts)**
- (b) De les tragèdies clàssiques, Espriu n'extreu el nucli argumental (n'elimina alguns episodis i n'afegeix d'altres) i els personatges principals. Converteix el pròleg en un personatge que s'adreça a l'espectador/lector (el Pròleg) i afegeix personatges nous, com Eumolp i el Lúcid Conseller. El cor de les tragèdies gregues desapareix, però el trobem adaptat en el plany en alexandrins de les dones i les «veus» al final de la primera part. **(1 punt)**
- (c) Espriu reinterpreta el mite per adaptar-lo a les circumstàncies de la Guerra Civil espanyola i, a partir de la segona versió, del primer franquisme i de l'Europa de la Segona Guerra Mundial. Creont esdevé la figura del dictador i les seves lleis repressives; Antígona, al contrari, representa la voluntat de concòrdia i el sacrifici per la pau. El Lúcid Conseller, que Espriu incorpora en la segona versió d'*Antígona* (publicada el 1969), fa la funció de contrapunt, per remoure la consciència de l'espectador/lector, acostar els fets a la realitat política del moment i posar de manifest la universalitat de la baixesa de la condició humana. **(1 punt)**

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

2.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) Feliu Tobies, el primer gran amor de Carola, és un jove anarquista, compromès políticament, que mor perquè l'avi el delata. Agustí Turull és el segon amor de Carola, però la intervenció de la senyora Reinal també farà impossible la relació. Esteve Plans representa la classe benestant i controla la vida de la Carola prostituta, amb qui es casa quan ella es queda embarassada. Benito Garrido és l'antònim d'Esteve Plans, pertany a la classe treballadora i està compromès amb la causa republicana, i la relació que manté amb Carola és d'igualtat entre home i dona. Finalment, a París, Carola coneix el seu últim gran amor, Adrien. **(1 punt)**
- (b) Esteve Plans té relació amb la protagonista entre 1920 i 1955, aproximadament. La coneix com a Llorença Torres, però recupera el seu nom autèntic en casar-s'hi el 1925 (però falsejant la data a 1924, per encobrir el naixement de la filla Rosa / Rossy). Esteve és un jove d'una família burgesa, de vida frívola, que coneix Carola quan treballa al prostíbul de la senyora Rosita. N'esdevé la mantinguda, i, després d'haver tornat a exercir la prostitució, la muller; la guerra els separa, i Carola fuig, però Esteve la retroba. Les tensions amb Esteve i amb la filla la impulsen a fugir a París el 1955. (0,75 punts)
- (c) La relació entre Carola i Esteve està regida per l'interès: ella no estima Esteve, sent indiferència sentimental i sexual, i es mou per l'interès econòmic i una certa estabilitat; i per a ell només és l'amant: la controla, li imposa els gustos, l'exhibeix («Lorenza la Magnífica») als espais de lleure de la burgesia; és dominador, violent i gelós, i d'aquí les baralles freqüents. Tanmateix, quan Esteve mor el 1956 Carola hereta els seus béns, i Carola pensa: «O potser Esteve no s'havia desfet mai de mi, i amb poca traça i amb dolor m'estimava.» (0,75 punts)

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

3.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) La secció «Visions» comprèn cinc poemes, de caràcter preeminentment narratiu, dedicats a figures llegendàries del folklore o la història catalans: el mal caçador, fra Joan Garí, el comte Arnau, Jaume I i Joan de Serrallonga. **(0,5 punts)**
- (b) L'interès per les llegendes i les cançons populars deriva de la Renaixença, però Maragall no les vol recrear estèticament, sinó que vol interpretar-ne el sentit per tal de trobar-hi les essències de l'«ànima catalana», i per això reflexiona sobre la figura d'uns herois que tenen en comú l'individualisme, el materialisme i el vitalisme. El terme «visió» per a Maragall vol dir 'revelació' d'un significat amagat en les llegendes de la nació (concepció romàntica dels pobles i de les tradicions populars) i per això en aquests poemes fa ús de recursos poètics propis de la tradició popular, especialment de la cançó, com ara repeticions, evocacions de la cançó del comte Arnau o formes mètriques del romancer. **(1 punt)**
- (c) Entre la primera part, «Visions», que es focalitza en l'individu i és una mirada al passat, i l'última, «Cants», que és una projecció cap al futur col·lectiu, Maragall intercala un «Intermezzo» amb poemes ben diversos (dedicats a festes religioses i paganes, al paisatge, etc.) que fan de nexa entre ambdues parts. L'última secció, «Cants», se centra en l'anàlisi del present i en la fixació de quines han de ser les expectatives de futur per al país. Hi domina el sentiment d'entusiasme vitalista propi del Modernisme, que fa confluïr amb el catalanisme, i «Els tres cants de la guerra» contenen la proposta maragalliana de Catalunya com a desvetlladora de la consciència regeneracionista d'Espanya. **(1 punt)**

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

4.

[2,5 punts]

Els 2,5 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) El tema principal de l'obra és el conflicte entre l'artista, que té la capacitat de crear, d'entendre i de transmetre l'art, i la societat, materialista i conservadora, que no és capaç de valorar-lo. L'enfrontament entre l'artista i la societat és un tema recurrent en l'obra de Rusiñol. **(0,5 punts)**
- (b) Rusiñol literaturitza aquest conflicte sota els símbols de la Poesia i la Prosa. L'arribada de la companyia de comedians (la Poesia) al poble gris (la Prosa) desencadena el conflicte. Les posicions d'uns i altres són irreconciliables: l'artista és marginat per la societat materialista, que està condemnada a viure eternament en la Prosa sense poder gaudir de la bellesa de l'art. La Poesia és «l'alegria que passa». **(1 punt)**
- (c) Els dos personatges que més clarament representen aquests símbols són el Clown (la Poesia) i l'Arcalde (la Prosa). El Clown és l'artista que vol desvetllar la societat del seu immobilisme i redimir-la dels seus mals. La seva missió és divertir la gent, però no n'obté gaire recompensa i finalment el fan fora del poble. L'Arcalde és un personatge materialista, que es regeix pels diners, no entén l'art i, per tant, no el valora. Representa el poble i el manté en la grisor i l'ensopiment. **(1 punt)**

Si l'examinand complementa la resposta de manera correcta i coherent amb algun altre aspecte pertinent no explicitat en l'enunciat se li pot valorar fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no pot sobrepassar els 2,5 punts assignats.

Segona part

1.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) En aquest fragment hi apareixen la Laura, la protagonista de la novel·la, i la Teresa, la seva antagonista. El fragment se situa al començament de la primera part de la novel·la. La Laura acaba d'arribar a Comarquinal, a la casa del seu marit, en Tomàs Muntanyola, i la seva germana, la Teresa. La Laura és a la seva habitació per canviar-se de roba. **(0,5 punts)**
- (b) La Teresa espia pel forat del pany la nouvinguda. L'escena fa evident l'actitud de cadascuna davant la sexualitat: la Teresa és, com diu el narrador, una «verge de quaranta anys» que ha reprimat la seva sexualitat sota el pes de les convencions familiars, socials, religioses i morals, d'aquí la seva reacció indignada. L'al·lusió a «la mà resseca», la «suavitat conventual», la «boca contreta» i el pit que no ha rebut contacte del sol contrasta amb la Laura. En efecte, la «nuesa rosada de la forastera», les peces íntimes brodades, l'autocontemplació al mirall, el somriure, el gest d'estufar-se els cabells ens fan imaginar la Laura com una dona jove, moderna, sensual, conscient de la seva capacitat d'atracció, i il·lusionada amb un casament que la treu de la pobresa (d'aquí la referència a l'anell). L'oposició entre les dues dones és també la incompatibilitat entre dos mons: el món, el refinament i les il·lusions de la Laura, i el món, el resclosiment i la brutalitat de Comarquinal. **(1,5 punts)**
- (c) El narrador de la novel·la és omniscient (tercera persona), sovint focalitzat en el personatge de la Laura, per qui pren partit (comentaris, etc.). En aquest fragment, però, el punt de vista adoptat pel narrador és el del personatge de la Teresa, atès que descriu exactament el que veu la Teresa espiant pel forat del pany (la Laura reflectida al mirall despullant-se i vestint-se) i li coneix els pensaments («La Teresa ja en té prou»). **(1 punt)**

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.

2.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) «Cançó de fer camí» és l'última composició de la secció «Els núvols duien confetti a les butxaques», que pertany a la segona part del llibre. En aquesta segona part es posa de manifest de forma festiva i optimista la necessitat d'unió i solidaritat per encarar les reivindicacions feministes. Igual que tots els poemes de la secció «Els núvols duien confetti a les butxaques», «Cançó de fer camí» té trets de la literatura popular i, com gairebé tots els altres poemes, està dedicat a una amiga («per a la Marina»). **(0,5 punt)**
- (b) El poema està format per sis quartetes de versos octosíl·labs amb rima assonant encadenada, que l'acosta a les formes pròpies de la literatura popular. Així doncs, es fonamenta en les repeticions (v. 3 i v. 5) i en els paral·lelismes (v. 6, v. 10, v. 15, v. 22), que, a més de marcar un ritme, ajuden a reiterar les idees expressades. Tot i tenir una aparença senzilla —pel lèxic i per les estructures—, el poema és una al·legoria basada en el tòpic del viatge en barca, formada per metàfores com ara «Hi haurà remes per a tots els braços» (v. 9), «Els nostres ulls, estels esparsos / oblidaran tots els confins» (v.11 i v. 12), etc. El poema també conté referents recurrents en l'obra de Marçal, com ara les bruixes, que aquí s'identifiquen amb tot el col·lectiu femení («Bruixes d'ahir, bruixes del dia», v. 17), la lluna (que esdevé «estendard» al v. 16), la nit, els estels, els elements provinents de la natura i els elements simbòlics referents al feminisme com «les violetes» (v. 2) o el mes de «març» (v. 13). **(1,25 punts)**
- (c) El tema del poema és la lluita feminista, es tracta d'un poema programàtic. A través de l'al·legoria del viatge en barca, el jo poètic convida a sumar-se a la lluita feminista i insisteix en la idea de superació de les etapes anteriors, d'avançar superant pors, ara passades («anirem lluny sense recança / d'allò que haurem deixat aquí», v. 3-4); i el feminisme es presenta com un espai lliure, obert («el cel obert», v. 8) on tothom té cabuda («Hi haurà remes per a tots els braços», v. 9). El poema presenta un cert joc amb l'ús dels temps verbals, la majoria dels quals són en futur, per indicar la projecció endavant del camí que ha de fer el feminisme. A més, comença fent una apel·lació directa a una segona persona («Vols venir a la meva barca?», v. 1), però aviat la invitació es fa extensiva a una segona persona plural («Veniu, veniu, a la nostra barca», v. 7), en la qual s'inclouen totes les persones que llegeixen el poema i, per extensió, totes les dones. L'ús de la primera persona del plural (nosaltres) marca de forma molt clara el pas de la individualitat a la col·lectivitat («anirem»,

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

«serem», «partim», «ens trobarem», etc.). En l'última quarteta, que fa de desenllaç, es presenta un futur exitós, amb un grup molt nombrós («serem cinc-centes, serem mil») que assolirà l'objectiu («Juntes farem nostra la nit»).

(1,25 punts)

Si l'examinand desenvolupa de manera correcta i coherent alguna altra qüestió pertinent no explicitada en l'enunciat, se li pot atorgar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació no pot sobrepassar els 3 punts assignats al contingut. Els altres 2 punts s'atorgaran segons la capacitat de presentar, estructurar i redactar el comentari, la claredat i la coherència expositives, i la capacitat d'anàlisi.